

A Győri Ítéltábla a dr. Horváth Tamás ügyvéd által képviselt **felperesnek** az elsőfokú eljárásban ...jogi ügyintéző, a másodfokú eljárásban ...jogtanácsos által képviselt **I. r.** és a ... jogtanácsos által képviselt **II. r. alperesek** ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Szombathelyi Törvényszék 2016. május 2. napján kelt 17.P.20.487/2014/36/I. számú ítélete ellen a felperes által 37. sorszám alatt előterjesztett, Pf.4 szám alatt kiegészített fellebbezés folytán - tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívása alapján az államnak 48.000 (Negyvennyolcezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. r. alperesnek 15 napon belül 15.000 (Tizenötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2010. április 9. napján végleges vízjogi létesítési engedélyt kért a ... község külterület ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanon létesítendő egységes vízfelületű látványtóhoz.

Az I. r. alperes jogelődje - a ... Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség - megkereste a ... Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságot szakvélemény készítése, valamint a ... Nemzeti Park Igazgatóságot szakhatósági állásfoglalás benyújtása iránt, valamint - az érintett terület NATURA 2000 jellegére figyelemmel - 2010. június 30. napján hiánypótlásként írta elő hatásbecslési dokumentáció benyújtását.

2010. május 17. napján a ... Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága, majd 2010. június 2. napján a ... Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatósága megadta szakhatósági hozzájárulását. A ... Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság 2010. május 26. napján kelt átiratában a vízjogi létesítési engedély kiadását javasolta. A ... Bányakapitányság 2010. július 17. napján (helyesen: 2010. június 7. napján) adta ki szakhatósági hozzájárulását öt pontban összegezett feltételekkel. A Kulturális Örökségvédelmi

Hivatal az eljárást megszüntette arra figyelemmel, hogy a tervezett beruházás kulturális örökségi elemeket nem érintett.

A fentiek alapján **az I. r. alperes 2010. szeptember 14. napján kelt - 2010. október 20. napján jogerőre emelkedett - 4985-1/11/2010. számú határozatával vízjogi létesítési engedélyt adott a ...** ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanon felhagyott kavicsbánya hasznosítása céljából létesítendő látványtő vízi létesítményeinek kivitelezéséhez.

Felperes 2012. szeptember 26. napján kelt kérelmében a fenti vízjogi létesítési engedély érvényességi idejének meghosszabbítását kérte változatlan műszaki tartalommal. Az eljáráshoz kapcsolódóan 100.000,-Ft eljárási díjat fizetett meg.

2012. október 8. napján az I. r. alperes jogelődje kiadta az értesítést a hatósági eljárás megindításáról, majd 2012. november 8. napján - belföldi jogsegély keretében - megkereste a ... Nemzeti Park Igazgatóságát a területtel kapcsolatosan rendelkezésére álló adatok, tények megküldése iránt.

2012. október 18. napján megkereste az I. r. alperes a ... Bányakapitányságot is szakhatósági állásfoglalás megadása iránt, mely ehhez kapcsolódóan 2012. november 7. napján hiánypótlást adott ki a felperes részére abban a körben, hogy nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy tervez-e változtatásokat az eredeti létesítési engedélyezési eljáráshoz megküldött dokumentációban foglaltakhoz képest. A felperes 2012. november 9. napján iktatott levelében bejelentette, hogy a körülmények nem változtak, csak a létesítési engedély érvényességi idejének két évvel történő meghosszabbítását kéri. A ... Bányakapitányság 2012. november 9. napján kelt iratával megadta a vízjogi létesítési engedély érvényességi idejének meghosszabbításhoz szükséges szakhatósági hozzájárulást a korábban előírt feltételekkel. A szakhatósági hozzájárulás 2012. november 13. napján érkezett meg az I. r. alperes jogelődjéhez.

Az I. r. alperes jogelődje 2012. december 20. napján kelt határozatával a vízjogi létesítési engedély meghosszabbítására irányuló kérelmet elutasította. Megállapította, hogy a beruházás a NATURA 2000 kijelölési célokkal nem összeegyeztethető élőhelyeket szüntet meg, védett, vagy jelölő fajokra hatással lehet, további terhelést jelent az élővilágra, következképpen táj- és természetvédelmi szempontból a vízjogi létesítési engedély nem hosszabbítható meg.

E határozat ellen előterjesztett, 2013. január 10. napján kelt fellebbezésében a felperes arra hivatkozott, hogy az elsőfokú határozat tárgybeli tévedéseket tartalmaz, összekeverte a ... helyrajzi szám alatti érintett ingatlant más terület geofizikai ismérveivel, továbbá jelezte, hogy vállalja, hogy helyreállítják az élőhelyi vitalizációt. Rámutatott, hogy a NATURA 2000 természetvédelmi körülmények az eredeti engedély kiadásakor hasonló jogi környezetben hivatkozásra kerültek, az engedély meghosszabbítását akadályozó változás ebben nem történt. **A fellebbezés kapcsán a felperes 50.000 forint fellebbezési illetéket fizetett meg.**

A II. r. alperesi jogelőd ... Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség 2013. június hó 27. napján kelt, .../2013. számú határozatával **az elsőfokú határozatot helybenhagyta.** Rámutatott, hogy az elsőfokú hatóság döntése során figyelembe vette, hogy a NATURA 2000 területeket érintő beavatkozásokra vonatkozó kérelmek megítélése szigorodott, mivel a NATURA 2000 hálózattal kapcsolatos védelmi intézkedések szükségességének szintje kapcsán előtérbe került az Európai Közösségek Bírósága által többször is hangoztatott „**elővigyázatosság és megelőzés elve**". A közösségi érdekek és elvárások alapján a NATURA 2000 területek akár kismértékű

károsítása is csak igen kivételes esetekben történhet meg. Tárgyi tevékenység megvalósítása esetén pedig egyértelműen élőhelyek szűnnének meg, védett fajok károsítása történne.

A felperes keresetet terjesztett elő a ...i Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz az elsőfokú és másodfokú közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt az első- és másodfokú közigazgatási szervekkel szemben. A keresetlevelet a ...i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. október 16. napján kelt 4.K..../2013/2. szám alatti végzésével **idézés kibocsátása nélkül elutasította**, mely végzés a ...i Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2014. február 7. napján kelt 1.Kf..../2013/2. számú végzésével emelkedett jogerőre. Az elsőfokú végzés tájékoztatta a felperest, hogy a keresetlevél benyújtásához fűződő jogi hatályok a keresetlevél 30 napon belül történő szabályszerű előterjesztésével fenntarthatóak. A tájékoztatás ellenére szabályszerű keresetet nem nyújtott be a felperes.

A felperes fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemmel indult, de ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a Ket. 33. és 33/A. §-ára alapítottnan érvényesített igényt a II. r. alperessel szemben (Budapesti Központi Kerületi Bíróság 19.P/G.I..../2014.). A bíróság a pert megszüntette arra hivatkozással, hogy a Ket. 33/A. § /4/ bekezdése értelmében a pert meg kell előznie annak a hatósági eljárásnak, melynek eredményeként az alperes felügyeleti szerve dönt arról, hogy az alperes fizetési kötelezettségét teljesítette-e, és az alperes illeték visszafizetésére köteles-e.

* * *

A felperes többször módosított kereseti kérelmében 135.000 forint kártérítésre kérte kötelezni az alpereseket, továbbá kérte az első- és másodfokú közigazgatási határozat hatályon kívül helyezését. Kárát (pénzkövetelését) az általa lerótt illetékekben jelölte meg (36. számú jegyzőkönyv) arra is hivatkozva, hogy a hatósági eljárási illetékek időközben többszöröződtek- és amennyiben a II. r. alperestől a fellebbezési eljárási illeték (külön eljárásban) vissza is jár a részére, az sem elegendő az időközben megemelkedett eljárási illetékekre.

Az első- és másodfokú közigazgatási eljárás kapcsán született határozatok jogsértő jellegét arra alapította, az alperesek nem tettek eleget a Ket. 29., 33., 50., 56. és 68. §-ában foglalt kötelezettségeiknek. Nem kapott értesítést az eljárás megindításáról, a szakhatósági hozzájárulások és állásfoglalások beszerzéséről és eredményéről, elmaradt a tényállás feltárása, nem került sor helyszíni szemle tartására. Lényegében a korábbi engedéllyel azonos ténybeli és jogi környezet mellett - a ... Nemzeti Park Igazgatóság belföldi jogsegély keretében nyújtott tájékoztatására hivatkozással - tagadták meg az engedély meghosszabbítását, ugyanakkor elmulasztották felhívni hiánypótlás keretében a környezethasználati engedély beszerzésére, melyre tekintettel az eljárás felfüggesztésének lett volna helye.

* * *

Az I. r. alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a Ket. 33/A. § alapján nem a jelen perben hozható a felperesi keresetről döntés, magának a közigazgatási szervnek kell döntenie az illeték visszatérítéséről. Érdemben arra hivatkozott, hogy jogellenes magatartást nem tanúsított, nincs kapacitása valamennyi létesítési engedélyezési eljárásban helyszíni szemlét tartani. A NATURA 2000 hálózatot érintő kérdésekben nincs hatásköre dönten, ezért került bevonásra a ... Nemzeti Park.

Az ügyintézési határidőt nem lépte túl, az a konkrét esetben a 72/1996. (V.22.) Kormányrendelet 27. § /1/ bekezdése alapján - a Ket. szabályaitól eltérően - nem 21 nap, hanem két hónap. Határozatát

ezen határidőn belül, 47 nap alatt kiadta. A szakhatósági állásfoglalást a határozattal együtt nem kézbesítik, annak tartalma megtalálható az elsőfokú határozat indokolásában.

A II.r. alperes elsődlegesen a per megszüntetését, másodsorban a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a kereset a Pp. 130. § /1/ bekezdés b-d./ pontjában foglaltak alapján érdemben nem tárgyalható, az első- és másodfokú közigazgatási határozat visszavonására a per bírósága nem jogosult. A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatára irányuló felperesi keresetlevél idézés kibocsátása nélkül elutasításra került, így jelen perben már nem sérelmezheti a felperes érdemben a közigazgatási határozatot.

* * *

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek 10.000 - 10.000 forint perköltséget.

Arra hivatkozott, hogy a másodfokú határozat meghozatalának időpontjára (2013. június 27.) figyelemmel a felperesi kereset elbírálására régi Ptk. rendelkezései irányadóak

A kártérítési igény kapcsán rámutatott, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint az eljárás elhúzódása kártérítésre alapot adó felróhatóság megállapítására nem alkalmas (Legfelsőbb Bíróság Pfv..../1997/5.). Ilyen jellegű igény esetén egyébként is az eljáró hatóságnak kell határozatában, vagy ügyet lezáró végzésében dönteni, ha erre nem kerül sor a határozat kiegészítésének van helye, mely külön fellebbezéssel támadható a Ket. 98. § /3/ bekezdés e./ pontja alapján.

Ezen álláspontjától függetlenül - alternatív indokolásként - rámutatott, hogy amennyiben az ügyintézési késedelem vagy más jogsértő (jogellenes) alperesi magatartás fennállta lenne megállapítható, abban az esetben is vizsgálni kellene a bíróságnak a kártérítési felelősség egyéb szükségképpen feltételeit (a kár bekövetkeztét, a felróható és jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés fennálltát), hiszen a felperest csak az ezekkel okozati összefüggésben bekövetkezett kár illetheti meg.

Csak egyértelműen súlyos, feltűnő, kirívó jogalkalmazási tévedés esetében lehetne megállapítani a hatóságok felróható jogellenes magatartását. A felperes azon hivatkozása, hogy fel kellett volna hiánypótlás keretében őt hívni a környezethasználati engedély beszerzésére, nem vonható a súlyos, feltűnően kirívó jogértelmezési tévedés körébe. Önmagában az, hogy a közigazgatási hatóságnak más volt a jogi álláspontja, jogellenes magatartás megállapítására nem alkalmas. A tényállás nem kellő felderítése pedig olyan általános megfogalmazás, amiből konkrét jogellenes alperesi magatartásra nem lehet következtetni.

Felróható és jogellenes magatartás hiányában nem vizsgálta a kártérítési felelősség egyéb törvényi feltételeinek fennálltát, azaz az okozati összefüggést, továbbá annak összegét.

A határozatok megsemmisítésére irányuló kereset kapcsán rámutatott, hogy az amiatt teljesen megalapozatlan, mert nem tartozik törvényszéki hatáskörbe a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata. A jogerős közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatára a Pp. XX. fejezetében foglalt szabályok alkalmazandók, és e perek a Pp. 22. § /2/ bekezdése szerint a közigazgatási és munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozó közigazgatási perek. Ennél fogva a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén előterjesztett kereset nem irányulhat a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezésére.

* * *

A felperes fellebbezésében előbb a Pp. 252. § /2/ és /3/ bekezdése alapján az általa megalapozatlannak, iratellenesnek, jogszabálysértőnek minősített (álláspontja szerint az uniós jog hibás értelmezésére alapított) elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését (37. sz.), utóbb az elsőfokú ítélet keresetének megfelelő megváltoztatását kérte (Pf.4.).

Arra hivatkozott, hogy megkezdte a 2010 évi létesítési engedély birtokában a kivitelezési munkákat, ezt azonban csak informálisan jelentette be az alperes alkalmazottainak, így a kivitelezés megindítására kapott időterminusból kiesett. Az alperesek az engedély meghosszabbítására irányuló eljárásban **már az alapeljárásban is részt vett szervezeteket (feleslegesen) kerestek meg, véleményüket újra bekérve.**

Az eljárás során **az I. r. alperes tévesen tekintett szakhatóságként a ...Nemzeti Park Igazgatóságára, mint kezelőre,** emiatt a kapott vélemény sem volt kötelező. Az I. r. alperesi jogelőd ugyanis a kérelem meghosszabbítása kapcsán Vízügyi és Természetvédelmi közös hatósági szervezetként járt el, így szakmai kompetenciája nem kétségbe vonható a NATURA 2000 jogszabályhely értelmezésében. Álláspontja szerint a perben általa csatolt telefon hangfelvételek tanúsítják azt, hogy az I. r. alperes (egységes vízügyi és természetvédelmi főszervként) saját szakmai kompetenciáját - mintegy önmagát megerősítendő álláspontja kialakításában - más szerv részére engedte át. Ahogy az felvételen is hallható, elvárás volt az elutasító döntés meghozatala.

A jogszabályi környezet 2010. óta nem módosult, így a diszpozitív uniós szabályozásba ütközően az I. r. alperes jogszerűen (hasonló körülmények mellett) szerzett felperesi jogot vont vissza. A BfNP bevonásával legalizálta jelentős csúszását. Maga a döntés nem helyszíni szemlén alapult, így a tényleges állapotokat a hatóság nem is ismerte. A Natura rendszer megköveteli az ún. jelölő fajok konkrét meglétét az érintett területen, az alaphatározat ezek egyikét sem mutatta ki.

A 2012. szeptember 26. napján előterjesztett egyszerű határidő hosszabbítás iránti kérelme kapcsán az alperesek a NATURA 2000 jellegre tekintettel az „elővigyázatosság és megelőzés” ismert és megengedő bírálati szempontjait egy olyan terület vonatkozásában hívták fel, melynek állapota nem változott az alapeljáráshoz képest, azt csak a felperesi tereprendezési munkák érintették, de ezek semmiféle védendő értéket nem romboltak.

Hiánypótlási felhívás nélkül alkalmazták a 314/2005. (XII.25.) Kormányrendelet „környezethasználati engedély” előírásainak követelményét, holott ezt már az alaphatározat is hiányosságnak tekintette, az emiatt beszerzett felperesi hatásbecslés részletesen kitért a NATURA 2000 védendő értékkörére, ezzel összefüggésben az alaphatározat konkrét utasításokat fogalmazott meg.

Miután az elsőfokú bíróság hiányolta a Ket. 33/A. § /1/ bekezdés feltételül szolgáló felsőbb hatósági előzetes eljárást, ezért csatolta a II. r. alperes már jogerős határozatát az 50.000,Ft eljárási díj visszautalásáról, mely határozat tényként rögzíti a II. r. alperes határidő túllépését. Ez alátámasztja a felperesi kárigényt, a II. r. alperes perbeli keresetre vonatkozó elismerésének minősül és kétségessé teszi az elsőfokú ítéletben felhívott határozat (a Legfelsőbb Bíróság Pfv..../1997/5. számú ítélete) indokolásában foglaltak alkalmazhatóságát.

* * *

Az I. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérte. Rámutatott, hogy a felperes által csatolt, a szolgáltatási díj visszatérítéséről szóló határozat kizárólag a II. r alperes eljárása kapcsán értékelhető, reá nem hat ki, vonatkozásában határidő túllépést nem igazol, s egyik határozat jogszabálysértő jellegét sem támasztja alá.

* * *

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki.

A ...Nemzeti Park Igazgatósága 2012. november 20. napján kelt levelével tájékoztatta az I. r. alperes jogelődjét nemleges szakmai állásfoglalásáról, mely szerint a természetvédelmi és a NATURA 2000 célok érdekében a tervezett építési munkák, beavatkozások és a „látványtő” feleslegesek, az említett értékek pusztulásához vezetnek, így nem fogadhatóak el. A nedves kavics felszínen a mára országosan nagyon megritkult iszap- és törpekákás növényzet alakult ki olyan ritka és védett fajokkal, mint a tóalma vagy a békaliliom. A területen egyedüli beavatkozásként a tájidegen fás szárúak - mint akác, amerikai kőris - irtása fogadható el feltételek mellett.

Az I. r alperesi elsőfokú határozat kötelezte a felperest az eljárás igazgatási szolgáltatási díjának megfizetésére, a díj mértékét 100.000 forintban állapította meg, s rögzítette, hogy annak a kérelmező eleget tett.

A felperes az ... Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség alperes ellen pert indított a Ket. 33-33/A. §-ai hivatkozással 209.470 forint megfizetése iránt. Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a Budai Központi Kerületi Bíróság 19.P.I..../2014/2. számú végzésével a keresetlevelet áttette a eljárást segítő 2-hez arra hivatkozva, hogy a felperes keresetét közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt terjesztette elő. A eljárást segítő 2 18.P.../2014/2. szám alatti 2014. november 26. napján kelt végzésével a pert megszüntette a Pp. 130. § /1/ bekezdés b./ pontjára és a Pp. 157. § a./ pontjára hivatkozással. Rámutatott határozata indokolásában, hogy a felperes igénye nem a közigazgatási jogkörben eljáró személyek által hivatalos eljárásokban okozott vagyoni hátrány megtérítésére, hanem a Ket. 33/A. § /1/ bekezdése alapján az eljárás elhúzódására alapítottan a lerótt illeték visszaigénylésére irányul, melyről az eljáró hatóságnak kell határozatában, annak kiegészítésében, vagy külön önállóan fellebbezhető végzésben dönteni.

A eljárást segítő 2 fenti végzésére hivatkozással a felperes kérte az ...Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség kötelezését a Ket. 33/A. § /1/ bekezdése alapján az ügyintézési határidő kétszeres túllépése miatt a fellebbezési illeték kétszeres összegének visszatérítésére. Felperes kérelmét ...Kormányhivatala áttette a ...Kormányhivatalhoz, majd az a II. r. alpereshez, mint az ... Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség feladatköri és hatásköri jogutódjához.

A II. r. alperes az elsőfokú ítélet meghozatalát követően (2016. május 5. napján) kelt határozatával megállapította, hogy ... Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség a .../2013. ügyszámon lefolytatott másodfokú közigazgatási hatósági eljárásban túllépte az irányadó ügyintézési határidőt, ezért **elrendelte a jogorvoslati eljárásban megfizetett illetéknek megfelelő 50.000 forint visszafizetését a felperes részére** (a felperesi fellebbezés melléklete).

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállítást a jogvita elbírálásához szükséges körben feltárta, azt helyesen állapította meg, ítéletének hatályon kívül helyezésére - az ügy érdemére is kiható lényeges eljárási szabálysértés hiányában - nincsen mód. Érdemi döntése is helytálló, annak megváltoztatására a fellebbezésben foglaltak nem adnak alapot. Az elsőfokú ítélet indokolását az ítéletábra azonban szükségesnek tarja az alábbiak szerint helyesbíteni és kiegészíteni:

I.

A kereset tartalma:

Felperes módosított keresete - Pp. 3. § /2/ bekezdése szerint feltárható tartalma szerint - az első- és másodfokú közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezésére és az alperesek 135.000 forint kártérítésben történő marasztalására irányult (36. sorszám alatti jegyzőkönyv 2. oldal). Keresetét a Ptk. 349. § alapján anélkül terjesztette elő, hogy a határozatok hatályon kívül helyezésére és az alperesek kártérítésben történő marasztalására vonatkozó igényét egymás viszonylatában vagylagos vagy eshetőleges keresetként jelölte volna meg.

A határozatok hatályon kívül helyezése kapcsán a határozatok jogsértő jellegét abban látta megvalósulni, hogy az alperesek a vízjogi létesítési engedély kiadása után - a ténybeli és jogi környezet változatlansága ellenére - nem hosszabbították meg azt, azaz a korábbival ellentétes döntést hoztak. Emellett a II. r. alperes elmulasztotta a környezethasználati engedély beszerzésére hiánypótlás keretében (az eljárása felfüggesztése mellett) felhívni őt, s mindkét alperes eljárása során elmaradt a tényállítás feltárása (Ket. 50. §), s ennek érdekében nem tartottak az alperesek helyszíni szemlét sem (Ket. 56. §).

A kártérítési igénye kapcsán arra hivatkozott, hogy az I. r. alperes elmulasztotta a Ket. 29. § /1/ bekezdés b./ pontja szerinti értesítés kiadását az eljárás megindításáról. A ... Nemzeti Park Igazgatóság állásfoglalásáról sem értesítették, azt nem ismerhette meg. Mindkét alperes túllépte a Ket. 33. § /1/ bekezdése szerinti ügyintézési határidőt.

Kártérítési keresete jogalapjaként ugyan megjelölte a Ket. 33/A. §-át, azonban igénye - annak tényleges tartalma szerint -nem volt az ügyintézési határidő túllépése miatt a közigazgatási eljárás keretén belül érvényesíthető - objektív alapú - a megfizetett illeték vagy díj (illetve meghatározott tényállítás megvalósulása esetén annak kétszerese) visszafizetésére irányuló igénynek tekinthető. Keresetét ugyanis egyértelműen az alpereseknek felróható ügyintézési határidő túllépésére alapította, szükségtelennek minősítve az I.r. alperes részéről a ... Nemzeti Park Igazgatóság belföldi jogsegély keretében történő megkeresését, mellyel formálisan az ügyintézési határidő megtartottságának látszatát keltette az I. r. alperes. Az, hogy a felperesi keresetet tényleges tartalma szerint elkülönült a Ket. 33/A. § szerinti objektív alapú igénytől igazolja az is, hogy a II. r. alperes előtt folyamatban lévő, a másodfokú eljárás illetékének visszatérítésére irányuló eljárás eredményétől függetlenül jelölte meg igénye összecszerúségét a felperes (36. sorszám alatti jegyzőkönyv 3. oldal).

II.

A határozatok hatályon kívül helyezésére irányuló igény

A PK 43. állásfoglalás alapján az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti per megindításának **nem előfeltétele az államigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata**, mint nem rendes jogorvoslati lehetőség kimerítése (Pp. XX. Fejezet). Ha jogszabály az államigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát is lehetővé teszi, a károsult - választása szerint indíthat pert a határozat hatályon kívül helyezése, vagy kártérítés iránt.

A felperes - a tényállás kiegészítésében ismertetettek szerint - előbb pert kezdeményezett a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata iránt, majd - a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül történt elutasítása után - úgy döntött, hogy a határozatok hatályon kívül helyezésére irányuló igényt a Ptk. 349. §-a alapján, a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányuló perben érvényesíti.

Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy a Ptk. 349. §-ára alapított, a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányuló perben a felperes határozatok hatályon kívül helyezésére irányuló igénye minden alapot nélkülöző, így az helyesen került elutasításra. A felperes a közigazgatási határozatok általa vélt jogsértő tartalmára alapítottan ilyen igényt - még a régi Ptk. 355. § /1/ bekezdése „eredeti állapot helyreállítására” vonatkozó fordulata kiterjesztő értelmezése mellett sem - nem érvényesíthet, kizárólag a kára pénzben történő megtérítésére jogosult.

III.

Az okozati összefüggés hiánya:

A hatóság késedelmére alapítottan sor kerülhet államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén a hatóság kártérítésben marasztalására. A késedelemre alapított kárigény elbírálásánál az az alapvető kérdés, hogy a hatóság megsértette-e az adott hatósági eljárásra vonatkozó jogszabály által meghatározott határidőt. Az ügyintézési határidő esetleges túllépése esetén is csak akkor kerülhet sor azonban marasztalásra, ha **a kártérítés általános és különös feltételei** is fennállnak. Ez dönti el ugyanis, hogy a hatóság terhére megállapítható-e olyan késedelem - **ami a kártérítés egyéb törvényi feltételeinek fennállása esetén** - a felelősséget megalapozza.

Az általános feltételek közül a jogellenes magatartást, a kárt és e kettő közötti okozati összefüggést a károsultnak kell bizonyítania, s ha ez sikeres, a károkozó csak akkor mentesül a felelősség alól, ha kimenti magát, vagyis bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A felróhatóság hiányát a közigazgatási jogkörben eljáró hatóságnak kell bizonyítani. (KGD1994. 68., BH2003. 152., BH1998. 534.)

A felperes vagyoni kárként megjelölt igénye (135.000 forint) utolsó perbeli nyilatkozata szerint az alperesek eljárása során kifizetett illetékeket (helyesen az I. r. alperes eljárása vonatkozásában a megfizetett díjat) takarja.

A engedélyezési kérelem elutasításával összefüggésben felmerült költségek kárként történő érvényesítése kapcsán megjegyzi az ítéletábra, hogy **a választási jog** a felperest megillette arra vonatkozóan, hogy a közigazgatási eljárás keretein belül (objektív alapon) a Ket. 33/A. §-a alapján

igényli vissza az eljárás illetékét (díját) vagy - a döntés jogsértő tartalmára is hivatkozással - felróhatósági alapon a rPtk. 349. §-a keretében érvényesíti költségeit. Abban az esetben, ha a fél objektív alapon (a Ket. 33/A. §-ára alapítottn), valamint időben és tartalma szerint ezzel párhuzamosan a rPtk. 349. § /1/ bekezdése alapján is igényt érvényesít, a Ket. keretében kezdeményezett eljárás annyiban előkérdése az átfedésben lévő kártérítési igény érvényesítésének, hogy csak a Ket. 33/A.§-a alapján kezdeményezett (objektív alapú) eljárás eredményétől függően állapítható meg, hogy az ügyfél oldalán keletkezett-e, s ha igen, milyen mértékű kár.

A tényállítás kiegészítésben megjelöltek alapján **a II. r. alperes eljárása során lerótt 50.000,-Ft illeték** a Ket 33/A.§-a alapján térült. Egyebekben a II. r. alperes eljárásával ok-okozati összefüggésbe hozható kár a felperest a perbeli tényállás alapján nem érte, annak felmerülését a felperes nem igazolta, így helyesen mellőzte az elsőfokú bíróság a kártérítési felelősség szükségképpen feltételei teljes körű vizsgálatát.

Az I. r. alperes eljárása során megfizetett díj kártérítési alapon történő visszatérítésére a felperes által előadott tényállás alapján elsődlegesen amiatt nincs lehetőség, mert az elsőfokú eljárás díja nem áll ok-okozati összefüggésben a felperes által jogsértő és felróható alperesi magatartásként megjelöltekkel. E költség felmerülése az eljárás kezdeményezésének következménye, s nem a döntés tartalmától függ annak felmerülése vagy viselése. A felperes által a Ket. egyes rendelkezéseinek felhívásával megjelölt jogsértések nem befolyásolják sem a díj, vagy illetékfizetési kötelezettség fennálltát, sem annak mértékét. Arra pedig kereseti tényállításai között a felperes nem hivatkozott, hogy kára abban áll, hogy e költsége megtérülhetett volna az engedély meghosszabbítása és a tervezett beruházás megvalósításának eredményeként, melyre az engedély meghosszabbításának hiányában nem kerülhet sor, de arra sem, hogy újabb kérelem előterjesztése miatt ténylegesen költség merült fel.

IV.

Csupán a teljesség kedvéért mutat rá az ítéletábra - arra az esetre vonatkoztatva, amennyiben a fentiekben felsorolt körülmények nem zárnák ki a felperesi igény érvényesítését - hogy töretlen az az ítélkezési elv, hogy az a körülmény, hogy az ügyben eljáró személyek helytelenül alkalmazták, vagy esetleg nem alkalmazták a jogszabályokat, önmagában nem elég a kártérítési igény megalapozására. Ehhez olyan **többlettényállásra** van szükség, mely nem pusztán a jogszabályoknak téves alkalmazását, hanem a gondossági mércének a sérelmét is megállapíthatóvá teszi.

A jogalkalmazó szerv felelősségét (felróhatóságát) csak a **kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés** alapozza meg. (BDT2008. 1817.) A tévedések súlyának értékelésére általában akkor kerül sor, amikor a jogalkalmazásnál tényállást kell megállapítani, jogszabályokat kell értelmezni, és ezek egybevetésével kerül sor a döntés meghozatalára. Ha az ügyben megállapított tényállás az alkalmazandó jogszabály többféle értelmezését veti fel, a téves jogalkalmazás a felróhatóság körén kívül esik, amely a Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében a jogalkalmazó szerv felelősség alóli mentesülését eredményezi. Ennek megfelelően a bírói gyakorlat szerint önmagában a jogszabály eltérő (BH1996. 311.) vagy téves (BH2000. 55.) értelmezése, a bizonyítékok téves értékelése (BH2000. 55.), a bizonyítékok bizonyítóerejének eltérő mérlegelése (BH1996. 362., BH1986. 417.), illetve az a körülmény, hogy a közigazgatási szerv határozata utóbb tévesnek bizonyul (BH1994. 311., BDT2007. 1709.) nem vezethet a közreműködő hatósági alkalmazott felróhatóságának, és ezen keresztül a hatóság kártérítési felelősségének a megállapításához. Akkor nem lehet szó a felróhatóság körén kívül eső téves jogalkalmazásról, ha a

jogszabály rendelkezése teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű, a ténymegállapítás és a döntés pedig nem mérlegelés eredménye. (EBH2001. 526., BH2001. 423., BH2003. 236., EBH2002. 751., BDT2004. 1043.)

A fentieket a konkrét esetre vonatkoztatva helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy **a döntés tartalmában is megnyilvánuló** (és emiatt a költekezés eredménytelenségére vezető) **felróható és jogellenes magatartás nem volt megállapítható a peradatok alapján az alperesek terhére** sem a tényállítás felderítésének elmaradása, sem a környezethasználati engedély beszerzése iránti eljárás lefolytatásának elmulasztása, sem a ... Nemzeti Park Igazgatóság tévesnek tartott bevonása kapcsán.

Ket. 50. § /5/ bekezdése értelmében a hatóság szabadon (azaz mérlegelési jogkörében) választja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközt, és csak törvény írhatja elő, hogy a hatóság határozatát kizárólag valamely bizonyítási eszközre alapozhatja és jogszabály teheti meghatározott ügyekben kötelezővé valamely bizonyítási eszköz alkalmazását, vagy írhatja elő valamely szerv véleményének kikérését. Ennek keretén belül a Ket. 56. § /1/ bekezdése alapján a hatóság mérlegelési jogkörébe tartozik az is, hogy a tényállítás tisztázása érdekében az ingatlan (szemletárgy) megtekintése kapcsán szemle tartását elrendeli-e .

Az iratokból kitűnően nem kötelező szakhatósági véleményként vette figyelembe a ... Nemzeti Park Igazgatóság, mint természetvédelmi kezelő nyilatkozatát az I. r. alperes. A 347/2006. (XII.23.) Kormányrendelet 40. § /1/ bekezdése értelmében a felügyelőség hatáskörébe tartozó vízügyi, illetve természetvédelmi hatósági eljárásokban, ha a döntéshez vagy a tényállás tisztázásához olyan adat, illetőleg tény ismerete szükséges, amellyel az állami alaptevékenysége köréhez kapcsolódóan a felügyelőség illetékességi területén működő igazgatóság, NeKI területi kirendeltsége, illetve NPI rendelkezik, a felügyelőség az említett állami szervekhez fordul belföldi jogsegély keretében.

Az I. r. alperes tehát mérlegelési jogkörében eljárva határozott arról is, hogy a Ket. 26. § /1/ bekezdés c./ pontja alapján belföldi jogsegélyt vesz igénybe. Az I. r. alperes a 347/2006. (XII.23.) Kormányrendelet 40. § /1/ bekezdése alapján belföldi jogsegély keretében a ... Nemzeti Park Igazgatóságot, mint „természetvédelmi kezelőt” kereste meg a területtel kapcsolatosan rendelkezésre álló adatok, illetve tények megküldése iránt, mely szerv a tó létesítése ellen kifogást emelt. A tényállás tisztázása keretében az I. r. alperes az előzményi eljárásban beszerzett (M.A. természetvédelmi szakértő által készített) hatásbecslési dokumentációt is felhasználta.

Az I.-II.r. r. alperes az így megszerzett adatokat együttesen értékelve és a NATURA 2000 hálózattal kapcsolatos védelmi intézkedések szükségességének szintje kapcsán előtérbe került „elővigyázatosság és megelőzés elvének” prioritását az alapengedélyezési eljáráshoz képest kiemelten kezelve, mérlegelési jogkörében utasította el az engedély meghosszabbítására irányuló kérelmet. A mérlegelésnél irányadó szempontok kapcsán pedig a rendelkezésre álló adatok alapján kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés nem volt a terhükre feltárható. Ezért a kérelem elutasítása - az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen hivatkozottaknak megfelelően - **nem tekinthető a közigazgatási hatóság kártérítési felelősséget megalapozó tévedésének, különösen nem a kártérítési igényt megalapozó súlyos, feltűnő, kirívó jogalkalmazási tévedésnek.**

A fentiekre tekintettel az ítéletábra a Pp. 253. § /2/ bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban is vesztes felperes köteles az I. r. alperes másodfokú eljárási költségeinek megtérítésére, melyet az ítéletábra az I. r. alperest képviselő jogtanácsos munkadíjában állapított meg a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § /3/ és /5/ bekezdése alapján. A II. r. alperes oldalán megtérítendő költség nem merült fel. Pervesztessége folytán a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére a felperes köteles a 6/1986. (VI.26.) IM 13. § /2/ bekezdés és 15. § /1/ és /3/ bekezdés alapján.

Győr, 2017. február 2.

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Sarmon Hedvig sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó